

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre	15 kor. — fill.
Egy évre	5	Fél évre	3
Fél évre	3	Negyed évre	2
Negyed évre	2	Egy óra	1
Egy óra	1	Egyesszám ára	4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MORICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Városi gazdálkodási rendszerünk.

Még mindnyájunknak élénk emlékezetében van Lovász Jánosnak, a „Déliabok hazája“ szerzőjének ama fájó-bus jövődölése, a melylyel az ő kimondhatatlan szépségű tündér lányát, a természetnek ama csodás remekét — a nagy Hortobágyot elsiratja.

Mert való igaz, hogy sok szó esett már a Hortobágy hasznosításáról, de az erre irányuló tervezetéseket nem úgy kell vennünk, mintha az a „dusgazdag czivis város“ — a kegyetlen köszivű apa egyszerűen kitagadni akarná világhírű csodaszép leányát, hanem úgy kell tekintenünk mint annak a tervszerűtlen s számítás nélküli városi gazdálkodásnak csőd-szerű következményét.

Nem beszélve itt bővebben a Hortobágy hasznosításának kérdéséről — csak annyit jegyzek meg, hogy ha Debreczen csakugyan olyan „dusgazdag czivis város“ volna, mint a milyennek másutt ismerik — vétek, Isten ellen való vétek volna még ilyenre gondolni is. — Ha azonban a tényleges állapotot vesszük figyelembe, ha a városi gazdálkodás ezután is olyan méderben halad, mint eddig s ha a pol-

gárság épen e miatt az észszerűtlen gazdálkodás miatt 60 %-es pótdót kénytelen a nyakába venni: ekkor bizony fájdalommal kell érezni, hogy igazat kell adnunk a „Déliabok hazája“ jövődölésének, mert elvég-re is a kényszerhelyzet mindent igazol.

Pedig — mondanunk sem kell hogy ennek óriási s beláthatatlan következménye lenne úgy a városra, mint annak polgársága főjöveldelmi forrását képező állattenyésztésre.

Nagyon könnyen érthető tehát az az ellenszenv, a mely a debreczeni polgárság részéről megnyilatkozik, valahányszor ez a kérdés szőnyegre kerül. —

Igy volt ez a multban is mindig s csak egy jellemző példáját hozom fel annak hogy a polgárság a város, a köz tulajdonot mily féltékenyen őrizte s mily erélyesen tiltakozott, valahányszor köztulajdont kellett hasznosítani s magánosok közt felosztani.

Ismeretes dolog, hogy midőn 1861-ben a városi színház építéséhez hozzá fogtak — építés közben azt vették észre, hogy nem elegendő az építés befejezésére a városi előjáróság által megajánlott 150.000 frt — s más alap hiányában kénytelen volt az előjáróság a közlegelőnek Homokkert-

től délre eső részéből egy darabot magánosok használatára kihalítani s értékesíteni.

Hogy ez a tény már abban az időben is mily visszatetszést szült a a polgárság körében — mutatja az, hogy eme visszatetszésnek a nyoma örök időkre megmaradt, mert azt a kihasított részt ma is mindenki „Átkos földnek“ nevezi s az is fogmaradni a neve mindig.

Pedig bizony manapság is úgy állunk, hogy nagyon is félelmetes gyorsasággal veti előre árnyékát, az a féle „Átkos földnek“ létesítésének a szüksége s úgy lehet, hogy az a fájó profetia nagyon hamar valóra fogválni.

Mert a jelek egészen ide mutatnak! Hiszen csak most közölték a lapok azt a szokatlan erős — dorgáló hangú miniszteri leiratot, mely a városi kölcsön elszámolási ügyének az utolsó epizódja volt.

Ha bár e határozattal ez az ügy végbefejezést nyert, mindazonáltal nagyon meg szivlelnivaló a miniszteri leiratnak az az indoklása, a mely szerint bár elismeri, hogy a városi háztartás rendjében hibák fordulnak elő s hangsúlyozza, hogy ezért első sorban a városi tanács tagjait ter-

A „Bokréta“ virágai.

(Költemények az öt diák költőtől.)

A Debreczen olvasói előtt ösmertesekek a „Bokréta“ című költemény kötet költői, az öt diák poeta, a kik a debreczeni kollegiumban cseperedtek fel s akik az első kötetjükkel is érdemeseknek bizonyultak az irodalom barátok, de minden magyarnak a figyelmére, szeretetére is. Ezeknek a poeta fiuknak a költészete tiszta magyar költészet és duzzad a magyar erő-től, erztől és ha majd fogyatékoságaikat leküzdik, ha majd tehetségük virágja teljes pompában nyílik ki, ez az érdekes baráti és költőtársaság a megérdemelt előismeréssel még inkább találkozik mint ma, mikor csak kisebb körben ösmerek a „Bokréta“ virágait.

Mostan ők Budapesten taposgatják az élet ösvényét, küzdenek a kezdet nehézségeivel, mely küzdelmek és szerzett életösmeretek árán a nagy világ nyílik meg előttük és költészetük láthatára is tágu, az életkohójában férfiasodnak ezek a derék magyar fiuk, ezek a szép jövő reményével biztató fiatal költők, kik a felelős szerkesztőhöz intézett kedves levél kíséretében min-

den izökbeneredeti, érdekes és tiszta magyar érzésű költeményeket küldöttek a „Debreczen“ olvasóinak. Mi élvezettel olvastuk e verseket s midőn, mint a mai érdekes tárczát közöljük azt, bevezetőül közöljük előbb a kedves kíséző levelet is, megjegyezve, hogy fiatal barátaink költészete előtt mindig szives örömmel nyitjuk meg ez ujság hasábjait. A levél így hangzik:

Nemzetes Szerkesztő Urunk!
 Igen tisztelt Pál bátyánk!

Mi a „Bokréta“-nak illatos virágai, mind az öten idefent nyögjük mostanában a sors nyomorúságát, Budapest városában. De keserves állapotunkban is, sőt annál jobban, eszünkbe jut Debreczen és „Debreczen“, s nem állhatjuk meg, hogy egy csapat verssel fel ne keressük szeretett és tisztelt bátyánkat. Tessék egészséggel használni. Minden jót kívánva maradunk Szerető öcscei.

Budapest, 1902.

Szomorú sors.

(Baja Mihálytól.)

Mostanába szomorú a sorsom.
 Istenem, de nehezen is hordom!

Mint a kinek se apja se anyja:
 Anyi bánat szakadt a nyakamba.

Hideg ősz van, — lelkem testem fázik.
 Halvány arcom forró könyben ázik;
 Forró könnyem az országot iszsa:
 Oldalomon a koldustarisznya!

Nagy a világ s nincs egy kis hely benne
 Faradt keblem a hol megpihenne;
 Jó emberek itt-ott meg megszánnak,
 De szívemre nyugalom nem szállhat.

Nincs nyugalom, csak átok szívemben
 Azokra, kik megölték a lelkem . . .
 Kik miatt hull most is szívem vére.
 Verje meg az Isten őket érte!

Margaréták.

(Gulyás Józseftől.)

I.

Levelet ígértem
 Valamikor néked,
 Édes hajnalhasadásán
 Szívem szerelmének.

Megy a levelem már,
 Röpül, röpül hozzád!

heli a felelősség, — de mert nem talál elegendő támpontot a miniszteri határozat arra, hogy a hibák „szándékosan a város megkárosítására irányuló vétke gondolatlanból“ (!) eredtek volna: a felelősségnek a tanács tagjaival szemben való alkalmazására elegendő jogalapot fentforogni nem lát.

Eltekintve attól, hogy egy szigorú és lelkiismeretes vizsgálatnak bizonyára sikerült volna azt az „elegendő támpontot“ megtalálni — maga a leiratnak fenti indokolása a tisztelt tanácsra ép oly „megnyugtató“ és rehabilitáló lehet, mint a midőn régebben a „bűnöst“ bizonyíték hiánya miatt mentették fel.

Sok — ugyan sok olyan dolgot lehetne még elmondani, a mi nagyon is jellemző világitást vet a mi viszonyainkra, a mi talán így a tisztujítás ideje táján nem is egészen érdektelen.

A napokban került véletlenül a kezébe e sorok írójának egy tanácsi határozat, amelyben Debreczennek a „dusgazdag czivis városnak“ kiválóan jogi minőségű tanácsa ad ki magáról, illetve a város anyagi helyzetéről oly bizonyítványt, a mit ha egy egyszerű közönséges üzletember, egy kereskedő tesz, rögtön megnyitja az utat hitelezői előtt

arra, hogy nevét, czégét tönkre tegyék s csödbe kergetessék.

Ez a maga nemében páratlan jogi tudással megszerkesztett végzés a közös lovassági laktanya építési költségéből még fizetetlen összeg fedezéséről kívánna gondoskodni.

Tudvalevő dolog, hogy e laktanya építésénél is az történt, a mi nálunk rendszeresen történni szokott, hogy az építésre előirányzott 700.000 frtot csekély 55890 frttal túllépték s arra költöztak, hogy ezt a többletet a városi nagy kölcsönnél elszámolják.

Azonban az a nagy kölcsön sem volt elegendő arra, hogy abba mindent eltüntessenek, mert az kimerült s ekként a kijelölt alap elesvén: a tanács bűnbánóan beismeri s e végzésben kifejezést is ad annak, hogy az építési költségekből még fizetetlen 36157 frt 94 $\frac{1}{2}$ kr. vagyis 72315 kor. 89 fillérnyi összegre fedezet nincs, tehát, hogy fizetni nem képes.

Pedig az az építő, festő, lakatos s egyéb iparos már rég megdolgozott azért a munkabérért, s a tanács az általuk teljesített munkákat megfelelőnek, kifogástalanoknak találta, szabályszerűen átvette s a vállalkozó iparosok végleges járandóságát megállapította, azonban daczára, hogy ez

átvétel még az év elején megtörtént: a fizetésről még mindig nincs szó.

Egy kereskedőt ily helyzetben már rég csödbe kergettek volna, — s a tanács még most is csak gondolkodik azon, hogy mikép lehetne — természetesen újabb meg újabb kölcsönnel — segíteni a bajon.

És így evezik a városi gazdalkodási rendszer roskatag hajója nagy kölcsönről: függő kölcsönre, újabb meg újabb póthitelre — míg végre elmerül s akkor aztán csakugyan rád kerül a sor te csodaszép tündér leány s a te kimondhatatlan szépséged árán vásárolják vissza mindazt a kincset, a mit a mai rendszertelen és észszerűtlen gazdalkodás miatt elveszítetnek.

ab.

Lefujt mozgalom.

(A becsapott állami tisztviselők.)

Két év előtt országos mozgalmat indítottak, hogy nyomoruságos állapotaikon valahogy segíthessenek. Harmincz év alatt nagyon megváltoztak a megélhetési viszonyok is. Az elpusztult középosztály helyére a hivatalnokosztály lépett. A művelődés a társadalmi élet ezer terhet rónak a tisztviselőkre, akiknek ezrei nyakig usznak e miatt az adósságban. Mert hogy a mostani fizetés mellett czifra nyomoruság az életük, azt tudja mindenki.

S nem kél vig dalra a dalos pacsirtával,
Az eke két szarvát erősen megfogja . . .
Ki tudja mily nehéz gondolatja, gondja ?

Szomorú, panaszsza csak a rögre bámul,
Fojtó fájdalom sir tisztes homlokárul,
S mig ekevasa a földet hasogatja,
Uj barázdába hull szemének harmatja,
Mint nyáron a buza a kövér kalászból,
Mint ősszel a levél, a fáról, a fáról!

Egyszer csak, egyszer csak szive nagyot
dobban:

A jövőre gondol a nehéz dologban.
Ostorával hosszút sujt a levegőbe,
Lova is, maga is összerezzen tőle!
S megy az eke után lassú lépésekkel
Szegény magyar ember, szegény magyar
ember!!

Ne féltsetek.

(Madai Gyulától.)

Ne féltsetek!
Megállok mint a Gellért orma.
Körültem zúghat habra hab,
Lidércvilágu áradat,
Lelkem magával nem sodorja.

Ne féltsetek.
Batorság is beszélni róla.
Azért nevelt föl engemet,
Azért csókolta lelkemet
Husz éven át a hajdusági róna?

Borítsa be rózsá pirja
Liliomkét oreczád! . . .

Repülj levelecském
Repülj a madárral,
Duna folyón, Tisza folyón
Hortobágyon átal!

Mondd a galambomnak:
Nincsen egyéb benned,
Csak hatalmas tengerárja
Örök szerelmeknek.

Vágyakozó lelkem
Ezer csábos álma,
Párja nélkül tengő madár
Boldogtalansága.

Ha így elfogadna,
Ha nem dobna félre:
Áldja meg az igaz Isten
Mindkét keze érte.

Ha feléd sem nézne,
Oh ha meg se látna!
— Én Istenem, én nem bánom,
Te se sujts le rája! . . .

II.

Azt mondtad egyszer, szivem ingatag lesz,
Megejtnek a szép lány szemek,
Eldoblak téged álmaim egeből,
És eladom a lelkemet.

Tündéri kertben járok egymagamban,
Elöttem száz virág fakad,
De egy sem szép, mint te voltál, édes
Mikor utólszor láttalak.

Rólad szövődik most is minden álmom,
Nyugalmat érted nem lelek,
S mikor nem látják sirva csókolom meg,
Egyetlen kincsem: leveled! . . .

Van egy utca Debreczenbe.

(Gyökössy Endrétől.)

Van egy utca Debreczenbe —
Mért is jártam henne?
Ha már jártam — mért lakik a
Legszébb leány benne?

Én istenem, ha ott lakik —
Mért hogy meg is láttam?
Mért fürdettem lelkemet meg
Szeme sugarában?

Mért szorult el úgy a szivem?
Mért égett az ajkam?
. . . Csak azért, hogy az a kislány
Kaczaghasson rajtam!!

Őszi szántáskor.

(Gyökössy Endrétől.)

Szegény magyar ember, szegény magyar
ember
Sulyos dologba áll már nagy kora reggel,
Szomorun szántogat egész napon átal,

Czimbalom és mindennemű hangszerek részlet fizetésre.

Czimbalom vételnél 3 havi ingyen tanítás és 4 évi jótállás. Mindennemű hangszerek s azok alkatrészei kitűnő hurok legjutányosabban nálam szerezhetők be. Javításokat művészies szakértelemel eszközlök. Magasabb művészekről kitűnő elismerő levelek, melyek megtekinthetők. Hangolást elfogadok. Régi hangszert veszek vagy becserelek. A t. zenekedvelő közönség b. pártfogását kérve,

A miskolczi zene iskola és több intézet szállítója.

maradtam tisztelettel KOMÁROMI M. műhangszer készítő.
Hangszerterem és műhely főtér 41. Első emelet..

Régen belátták ezt már a Lajthán tul, s az osztrák tisztviselők fizetését rendezték is. Ezután a katonatisztek fizetését rendezték. Csupán a magyar tisztviselői karról feledkezett meg a kormány. Panaszait nem halgatták meg, kérvényeit el sem olvasták, pártfogójuk nem akadt sehohol.

Végre mégis talpra mertek állani a tisztviselők és akadtak vezetők is, akik nem törődtek vele, hogy rossz szemmel nézik működésüket odafönn. Alkalmos időben kezdtek meg a szervezkedést is. Az országos választások előtt vagy másfél esztendővel. A kormány megijedt, mert fenyegetéssel nem lehetett elriasztani a tisztviselőket jogos kérelmük hangoztatásától.

I éreteket tettek tehát, hogy már a legközelebbi költségvetésbe több millió koronát vesznek fel a fizetések rendezésére. A tisztviselők hittek az ígérteknek. Felültek a szép szónak. A képviselőjelöltek valamenyien ígéretet tettek, hogy a tisztviselők mozgalmát támogatni fogják.

Esztendeje mult már ennek. A félrevezetett tisztviselők leadták szavazataikat a kormánypárti jelöltekre és — becsapták őket valamenyien. Ha a Kossuth-párti képviselők közt nem akad néhány, akkor agyonhallgattak volna az egész tisztviselői kérdést.

Nyíltan kimondjuk, hogy a vezetők is hűtlenül elhagyták kartársaikat és pedig nagyon ocsó áron. Köztudomású dolog, hogy a mult évben éppen ők léptek elő, a többiek hátrányára. Persze a közügy elárulásáért.

Igy végződött tehát a nagy mozgalom, a melyet a magyar tisztviselő kar indított. Becsapták gyalázatos módon valamenyit. A fizetésrendezésből pedig nem lett és — ma

Ne féltsetek.

Szülötte földünk vadvirága
Tündérje annak, kit szeret,
Elbűvöl, mint a méheket,
Ha megfürödtünk egyszer illatába?

Ne féltsetek.

Hiába zsong a csalfa kóta.
Mít ér ha perezig hallgatom,
S lelkem a füves halmokon
Ringatja már a puszták tilinkója.

Ne féltsetek.

Ezek a bodros, cifra lányok
Hogy is jutnának szívemig,
Hiszen hirből ha ismerik,
A szívmegejtő, édes gyöngyvirágot.

Ne féltsetek.

A város olyan barátom csak nekem,
Hogy egy félálmos reggeli
Órán majd hült helyem leli . . .
Várj, várj csak édes szülötte vidékem.
(Budapest)

Szüret táján.

(Oláh Gábortól.)

Ősz az idő . . . Odahaza
Szüretelnek ezóta már javában.
Én magam meg itt bent ülök,
Semmittevőn lóbázzatom a lábam.

Hej, de jó most odahaza!
Dalolgatnak a leányok, legények.
Iszogatják, szopogatják
Drága levét a homo-i lőrének.

Hallga! Hallga! . . . Idehallik
Füstös cigány hegedűje szólása.

már tisztán látja mindenki — nem is lesz semmi.

Hogy új mozgalmat indíthassanak, arra nem alkalmas az idő. A hivatalnokok el is vannak keseredve e kudarc miatt. A kormány pedig a markába nevet és semmit sem tesz az új választásig. Akkor talán megint ígér valamit.

Ilyen körülmények közt a legokosabb, amit a tisztviselők tehetnek, — a szervezkedés. Ha a gyári munkások tudnak szervezkedni és szembe szállni a tőke hatalmával, a művelt tisztviselők is szembe szállhatnak az állammal, a mely jobban kihasználja munkaerejüket, mint a tőke a munkásokat.

Ha a legalsóbb néposztály is képes szervezkedni, lehetetlenek tartjuk, hogy éppen az a tisztviselőkar volna rá képtelen, amely gerinczét képezi az egész állami életnek. Ha pedig ők maguk képtelenek volnának erre, akkor igazán megérdemelnék mostoha sorsukat.

Innét-onnét.

— Október 16. —

(Körültekintés Budapesten.)

Alulírott néhány napot Budapesten töltött el. Csakugy tolakodnak a tollhegyre a budapesti hangulatok; mert Budapesten csak a ki, csak a mi tolakodik — az érvényesül. Pedig a tolakodás nem magyar tula donság; node majd legközelebb számadást rovak némely budapesti tulajdonságokról úgy a hogy azokat az én egészséges vidéki szemem látta és ítélte. Azért ezt a néhány sort csak aféle „beharangozásnak“ sziveskedjetez tekinteni.

Czinczogatja, czifrázgatja,
Belekurjant, — régimódi szokása.

A sarkantyú hallga, hogy peng!
Boros pohár hallga, hogy cseng! Hajahaj!
Az öreg is tánczra szotlyan,
Összeüti vén bokáját: „Kutyabaj!“

Ropog a tűz, száll a füstje
Imbolyogva szépen, lassan felfele,
Tűzvilágnál hajladozik,
Hulladozik a diófa levele.

Fehér ruhás pajkos lányok,
Mind megannyi lábokra kelt virágok!
Azt a lassút, azt a szépet,
Azt a magyart, én véreim, járjátok!

Jaj, de szépen ringatóznak!
A bokrok is hajladoznak utánok.
Csillagok is le-leszállnak,
Bámuljak: hogy tánczolnak a leányok!

Huzzad cigány keservesen,
Szívet rázón, hatalmasan, magyarán!
Te tudod csak: mitől fázik,
Mitől izzik a magyar szív igazán!

Huzzad, huzzad! Jaj Istenem —
Majd megreped a szívem is szavára!
Pedig csak itt messze földről,
Gondolatban esenkedem utána.

Ősz az idő . . . Odahaza
Szüretelnek ezóta már javában.
Én magam meg itt bent ülök,
Semmittevőn lóbázzatom a lábam . . .
(Budapest.)

(Abdoulah kapitány
egészséges.)

Az a sugár, barna törökiszt, Abdoulah kapitány, a ki a burok szabadságharczát is keresztül küzdötte, tudvalevőleg, válságos beteg lett Debreczenben. De a szívós, edzett szervezete, városi kórházunk orvosainak kitünő kezelése mellett, leküzdötte a tüdőjét támadó nehéz betegséget és ma már olyannyira erőhöz jött, hogy a kórházból tavozhatott. E kórházról, az ottan bántalmazásról, az orvosi kar kiváló bánásmódjáról a legnagyobb hálával emlékezik Abdoulah kapitány, a ki iránt városszerte nagy az érdeklődés és a rokonszenv.

Azok, a kik a félmagyar származásu Abdoulah iránt igazi rokon szenvvel és érdeklődéssel viseltetnek és segíteni akarnak rajta és lehetővé akarják neki tenni a hazájába, keletre való visszatérést, azt tervezik, hogy a lábadozó beteg burszabadság-hősnek, a törökszultán sokat szenvedett és hányódott katonájának a javára egy, esetleg hangversennyel összekötött, felolvasó estélyt rendeznek. Ezen felolvasáson természetesen Abdoulah kapitány is közreműködne, a burharczteri küzdelmekből olvasna fel élményeket vagy viszontagságos életének más eseményeit is.

Hiszem, hogy ez a terv rokonszenves fogadtatásra talál és az Abdoulah részvételével rendezett felolvasás a legnagyobb érdeklődésre találend.

(Vacsora a világjáró debreczeni diák
tiszteletére.)

A szabadság eszményeiért rajongó, küzdve-küzdött törökiszt után érdekes találkozás a véletlennek, hogy itt lentebb meg, a csillag alatt, olyan debreczeni diákkal foglakozom, a ki erős jellemének, kitartásának semmitől vissza nem riadó merészségének a köznapiságból nem kevésbé kiváló erős tulajdonságait mutatta be . . . Erdei Károly, a debreczeni születésű kálvinista theologus, ez a világjáró diák, ki valóságosan teremtve van a küzdelmekre, mintegy a Körösi-Csomák, Bíró Lajosok fájából faragott kálvinista jellem.

Nekem tetszik, nagyon tetszik ez a legény. Igazi magyar legény ez, igazi magyar kálvinista diák ez, a ki most, midőn a több idegen országon át kitartóan folytatott világyalogságából hazaérkezett, megérdemli ez a derék fiu, hogy ünnepeljük, hogy büszkék legyünk reá.

Szűkebb baráti körben már áldomásoktak az Erdei Károly tiszteletére; ma este pedig a Törő Imre vendéglőjében lesz nagyobb társasvacsora, melyen a kollegium ifjusága ünnepli ezt a ritka erős szívós debreczeni és kálvinista diákot. A főiskolai ifjuság, nagyon természetesen Erdei Károlynak minden tisztelőjét és barátját szívesen fogadja ezen a szép összejövetelen. Alulírott pedig ismét szóvá teszi, hogy a debreczeni sportegyleteknek is méltányolni kell, előismerőket kell kifejezniök a világyalogság ezen bajnoka előtt, a kit alulírott is szíves örömmel és barátsággal üdvözöl itthon. Hozta Isten és adjon Isten számos ilyen szívós, kitartó erős akaratu diákot az öreg kálvinista kollegiumnak. Ne csak elmejüket erősítsék, de edzett karjokkal a gerundiumot is játszva forgassák a diákok.

nemes Portörő Kelemen.

Michelstädter Utóda

— Kizárólag czipő raktár. Bevészt szabott árak. —

Debreczen, Piacz-utca 40 sz. alatt, a Hungáriával szemben.

NAPI HIREK.

A 49-es idők Emléktáblája a oratóriumban.

Még a Kossuth ünnep idején kimondotta a főiskolai ifjuság, hogy a kollegium oratoriumát, a 49 iki dicsőséges idők országgyűlésének színhelyét, emléktáblával jelöli meg. Az ifjuság megfogadta ez emléktábla felállítását és a legnagyobb akaraterővel és elszántsággal foglalt mellette állást. Az ifjuság vállalkozását ez ideig fényes siker koronázta. A mennyiben főiskolánk derék tanári kara nemcsak engedélyt adott a mozgalom megkezdéséhez, de az emléktábla ügyét a magáévá tette és az ügyet, mint az ifjuság és tanárikar közös óhaját terjeszti a főiskola igazgató tanácsa elé. Egyszer már felmerült, de el is aludt ennek az emléktáblának ügye, mintegy 3 évvel ezelőtt. Az előjelek után ítélve ez alkalommal az igazgató tanács is megadja beleegyezését. A diákság mindenesetre feszült figyelemmel várja az emléktábla ügyének további mozzanatait. És bizonyára nagy lelkesedést keltene az ifjuság között, ha a kollegium legfőbb kormányzó testülete tagjainak szíve: együtt dobanna az ő szívével.

Hermann Ottó debreczeni zarándok útja.

Azt csak kevesen tudják, mi is csak most tudtuk meg, hogy a magyar tudományos világ egyik legkiemelkedőbb és legmagyarosabb érzésű tudósa, a Kossuth pártnak maiglan is hű, erőstagja, minden évben lezarándokol Debreczenbe. Minden feltűnés, minden hivalkodás nélkül cselekszi az öreg magyar tudós ezt az utat, mert Hermann Ottónak Debreczenbe való ezen utazása zarándok út. Az öreg kurucz magyar tudós ugyanis Kossuth Lajos születésnapjának az évfordulóját Debreczenben szokta megünnepelni. Ilyenkor Debreczenbe utazik és a történelmi nevezetességű debreczeni nagytemplomban rebeg fohászt Kossuth Lajos emlékéért . . . Abban a nagytemplomban, hol a nemzeti országgyűlés, az akkori nemzet pusztító dinasztiaival szemben, az ónodi gyűlés „eb ura fakóját” ismételte. A kurucz magyar tudós Hermann Ottó ezen templomunkba szokott járulni, de csak igen kevesen tudnak róla, hogy az idén is lent volt. A református nagytemplomban ülte meg Kossuth Lajos születésének a századik évfordulóját, de nem Debreczen hivatalos, korábbi ünnepén, hanem az egész nemzet által ünnepelt születésnapon, a mikor is az fajt az öreg magyar kurucz tudósnak, hogy vele együtt e napon kevesen fohászkodtak és még alkalmi imasem volt a nagytemplomban. Ilyeténképpen zarándokol Hermann Ottó minden évben egyszer Debreczenbe. Adja Isten, hogy még sokszor imádkozhassék a debreczeni református nagy templomban Kossuth Lajosért a mi kedves öreg kurucz tudósunk.

A világjáró debreczeni diák.

A világjáró debreczeni theológus: Erdei Károly tegnap délután visszaérkezett Londoni utjáról. A világjáró diákot, a ki gyalog tette meg egész útját, kivéve természetesen a tengereket, már tegnap melegen üdvözölte a főiskolai ifjuság. Ma este 8 órakor pedig Törő Imre vendéglőjében társas összejövetelen akarják diaktársai ünnepelni a világjáró theológust. Meg is érdemli szívósságáért, kitartó erős akaratáért, mondhatni hősiességért.

Ifjusági naggyűlés.

A főiskola ifjusága tegnap délután népes gyűlést tartott. Csaknem teljes számmal megjelentek az öreg kollegium két akadémiai szakának diákjai. A gyűlés az előterjesztő indítványára egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy az „Akadémiai kör” megvalósítását óhajtja és ennek ügyét minden diák szíven fogja viselni. Egyhangú volt a határozat, ami természetesen is, mert hiszen mindenki érzi magában az „Akadémiai kör” szükségességét és nagy fontosságát. Ez a kör, a mellett hogy otthont terem az ifjuságnak, egyúttal létre hozza a diákságnak annyira óhajtott egységét is. A nagy gyűlés egy bizottságot választott az „Akadémiai kör” ügyének előbbre vitelére, melynek tagjai: Görömbei Péter, Nazy Sándor, Milotay István, ifj. Rác Lajos, Harsányi Pál, Ujlaki Miklós, Ozory István, Erdei Károly, Szarka Lajos, Kónya Gábor, Forberger Béla, Buzás Antal és Harsányi Imre. Ezután a gyűlést vezető szénior meleg szavakkal üdvözölte, az éppen tegnap délután városunkba visszaérkezett világjáró diákot Erdei Károlyt, a ki meghatottan mondott köszönetet az elnök üdvözléért és a diákság meleg ovációiért.

A költségvetés a tanács előtt.

Az 1903 ik évi költségvetés tárgyalása foglalkoztatta ma délelőtt is a tanácsot. Részleteiben folytatták a költségvetés tárgyalását. Most a legnagyobb gondossággal, tételről-tételre halad a tanács és gyakran még azokból a tételből is törül, melyekből ugy a jogügyi, valamint a felügyelő bizottság már levont bizonyos összeget. Egyáltalában ezuttal inkább látszik a tanácsban a jóakarát és gondosság, melylyel a költségvetést tárgyalja és e munkának ezalkalommal lesz is annyi eredménye, hogy a főszámvevő által javasolt 60%-es pótdót alaposan lefoglalják szállítani. Dicséretes a tanács észbekapása, csak hogy korábban kellett volna az igazak útjára térni. Ma már ég a háztető és így kicsit idejét mult dolog sepregetni. Hajh persze közeledik a tisztujítás . . . A költségvetés tárgyalását a tanács ma délután végleg befejezi.

U. Szabó Lajos halála.

Tegnap temették el nagy részvét mellett a h.-bőszörményi tanitói kar kiváló tagját, pártunknak törhetlen hívét U. Szabó Lajost. Temetésén a h.-bőszörményi tanitói

kar testületileg vett részt; valamint a város, egyház s a függetlenségi és 48-as párt tagjai. A város orsz. képviselője, kit mulaszt-hatatlan kötelességei meggátoltak a személyes megjelenésben táviratban fejezte ki legmélyebb részvétét, az elhunyt derék férfit özvegyéhez. A család által kiadott gyászjelentés a következő: Letörve a mérhetetlen fájdalom sulyától jelentjük, hogy a legigazabb férj, a legjobb édes apa, a szeretett vő, apáratlan rokon néhai újvárosi Szabó Lajos ev. ref. tanító élete 37-ik, a legboldogabb házasság 14 ik és tanitói munkássága 17-ik évében szenvedések által munkássága rövid haláltusa után, a f. 1902-ik év okt. hó 14., reggeli 4 óra 20 perczkor meghalt. Temetése a háznál tartandó ima után, a keleti temető-kerthben a folyó hó 15-én, d. u. 3 órakor leend. Vigasztalhatatlan özvegye: özv. U. Szabó Lajosné Sörös Irma. Gyermekei: Izabella, Lajos, Kálmán és Irma. Ipa és anyósa: Sörös Márton és neje Bogar Eszter. Sógorai: Dobó Sándor és neje Sörös Szidónia, Németh István és neje Sörös Jolán, Sörös Béla és neje Nagy Margit, Szabó Márton és jegyese Sörös Margit, ifj. Sörös Márton.

Adat a városi gazdálkodáshoz.

A régi, rendszerű, Csáky szalmás gazdálkodásnak sok jellemző eseteit tártuk már fel a közönség előtt. Most hogy a tanács gazdálkodás mérsékeltbb határok között mozog, tűnik rikitóbban szembe, hogy eddig milyen hebehurgyán gazdálkodtak és milyen gondatlanul pocsekolták a városi vagyont. És igen sok, Dégenfeld rendszeres gazdálkodás bünei lassanként most kerülnek napfényre. A legujabb, a mit a tyuk ki kapart, az illemhelyek felállításának ügye. Már néhány év előtt határozta a tanács, hogy a város egyik legforgalmasabb helyén a Dégenfeldtérén illemhelyet állít fel. Csinos illemhelyet építettek 600 korona költséggel, a mi eddig rendben is van. De ezután a főmérnököt ismét elragadta az építési szenvedély és még a Dégenfeld ur idejében javaslatot adott be a tanácshoz, hogy építsenek még egy illemhelyet. Ezt az emlékerthben a nagytemplom háta mögött állították fel, majdnem olyanforma, mint egy nyaraló, annyira hogy e czifrakalítkát, az illemhelyet a soros emberek is felénken, illedelmesen kerülnek el, a mi azonban még kevésbé képezhetné panaszunk tárgyát, de az már igen, hogy a Dégenfeldtérinél csöppet sem czélszerűbb építkezés kerek 4000 koronájába került a pótdós városnak és pedig miért? Mert mikor a tanács erre az illedelmes főlegóriára megszavazta a költséget, senkinek sem jutott eszébe megkérdezni a főmérnököt, hogy miért kerül ez 4000 koronába? Csak most mikor a költségvetés tárgyalásakor törülték az újabb illemhelyek építésére előirányzott 4000 koronát, ütközött meg egyik-másik tanácstag azon, hogyan volt lehetséges az, hogy míg a Dégenfeldtéri illemhely 600, addig a nagytemplom mögötti illemhely 4000 koronájába került a városnak? A mélyen tisztelt tanács hallga-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja **Harmat arczporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arczbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz vagy rizs porral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. (Kapható 3 színben: **fehér, rózsaszín, Berlini Felpuder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fillér. **Velutin Ponder** (3 féle színben) kis doboz 60 fill., nagy doboz 4 kor.

tással ütötte el a kesernyés kérdésre a feleletet; mert hát hallgatni könnyű, a mikor ugyanis a polgárság fizeti a pótdót. Az is igaz ugyan, hogy elegendő iskolánk sincsen, de azért 2000 forintjával csak építgessük vigan az ilyen, a Csiky professzor ur által igen jól ösmert angolok és skótok nyelvén kimondhatatlan filegóriákat. Brávó! Brávó nagy jó urak!

Ertesítés.

Folyó hó 17 és 18-ik napjain a városi adóügyi osztály összes helyiségeiben a munka, takarítás miatt, szünetelni fog.

A Csokonai-kör

tegnap délután választmányi ülést tartott Geresy Kalmán elnöklésével. A gyűlés bejelentésekkel kezdődött, melyekből kitűnik, hogy a Csokonai-kör részt vett a Szabadság szobor leleplezésén. a Kossuth-ünnepélyen, kiküldöttével képviseltette magát a csatádi Lenau ünnepen, a zilahi Wesselényi szobor-leleplezésén, üdvözlő táviratot küldött a Tompa ünnepre. A választmány örömmel fogadta a legújabb ajándékot, a Vörösmarty szobrot Dunaiszky László veterán művész alkotását. A választmány ez alkalommal foglalkozott a téli felolvasások rendezésével is. Az első felolvasást november 17-en. Csokonai születése napján tartják. A további felolvasásokon közreműködésüket megígérték, Baró Lajos, Pekár Gyula, Pósa Lajos fővárosi irnok és a helybeli írógárda számos tagja. Végül Kardos Albert titkár következő indítványát írták alá: „A Csokonai kör választmánya bizottságot küld ki, mely beható megfontolás tárgyává vegye azon kérdést vajjon vállalkozhatna-e a Csokonai kör a maga szellemi és anyagi erejének számbavételével, de Debreczen városának, az ev. ref. kollegium anyakönyvtárának, esetleg a Debreczen vidéki irodalmi egyesületeknek segítségére is támaszkodva, egy oly irodalmi és tudományos folyóirat szerkesztésére és kiadására, a mely első sorban a Csokonai-körnek szolgálna hivatalos közlönyül, de épen oly mértékben hivatva volna Debreczen régi nemes irodalmi hagyományait feltámasztani, a kollegiumi anyakönyvtárban heverő holt töké, nagybecsű rejtett kincseit ismertetni és feldolgozni, a vidéki irodalmi köröknek érdekeit képviselni. A kiküldött bizottság még ez év folyamán elkészíti és reális költségvetés kíséretében a választmányhoz beadja a folyóiratra vonatkozó véleményes javaslatát.”

Az indítványhoz többen szólottak és végül bizottságot küldöttek ki mely még ez évben jelentést terjeszt ez ügyben a választmány elé.

„Átok a honáruóra“

czimü röpiratából 100 darabot ajánlott fel a szerző, Besseney József a beteg Abdoulah kapitány javára. Az érdekes és hazafias röpirat után igen szépen érdeklődtek a polgártársaink, mert már eddig 46 darabot adott el a buzgó kiadóhivatal. Az ezen példányokért befolyt pénzt, valamint egy magát meg nevezni nem akaró derék ur által beküldött 1 forintot — átadtuk. Az érdekes és Abdoulah részére fe lajánlott — röpiratból még kapható a kiadóhivatalban több darab, — Jól esik felemlíteni egyik derék elvtársunknak, a függetlenségi eszmék érdemes hívének, polgár Liphay Józsefnek az eljárását,

ki maga 22 példányt vásárolt, szétosztván azt a polgárok, az ösmerősök között. Mi azért hisszük, hogy a lapunk más helyén említett tervnek, tudniillik, egy a lábbadozó beteg szabadságharcos javára és közbenjöttével rendezett felolvasásnak erkölcsileg, mint anyagilag legszebb sikere lesz és a legjobb emlékekkel fog emlékezni Debreczenben töltött napjaira Abdoulah, a kit itten a gondos kezelés a haláltól mentett meg és a ki itt egyébként is igazi részvételre, szeretetteljes fogadásra talált, mint a honnét néhai atyja keletre származott, a magyar bujdosók földjére.

Rákóczy esztendeje.

A mostani évet Kossuth Lajos esztendőjévé tette a hálás nemzeti kegyelet, mely éberem virraszt a nagyok emléke fölött. a jövő évet a magyarság II. Rákóczy Ferenc esztendőjévé fogja avatni, aminek dátumszerű alapja, hogy a jövő évben lesz 200 esztendeje, hogy Rákóczy kibontotta a zászlót: Pro libertate... Arról van tehát szó, hogy a jövő 1.03-ik esztendőben Magyarország ünnepelje a Rákóczy fejedelem emlékét. Az országos függetlenségi párt fiatalabb tagjaiból külön előkészítő bizottság alakult arra a célra, hogy javaslatot dolgozzon ki, melynek alapján a jövő 1903 ik évet a magyar nemzet szentelje II. Rákóczy Ferenc és általában a hazafias kuruczmozgalmak emlékének megünneplésére. Az előrajz vázlata szerint felvennék az év munkatervébe Rákóczy hamvainak hazaszállítását. Budapesten és több nagy vidéki városban Rákóczy és kuruczkiállítás, kurucz-ünnep rendezését. II. Rákóczy Ferenc 1703. hó június 15-én jött be Vereckénél az országba három ezer főnyi sereggel s ezzel kezdetét vette a szabadságharc való küzdelem. Ezen a történelmi alapon kívánják a tervezők az 1703-ik évnél mint a kurucz-harcok kezdetét kétszázadik évfordulóját, 1903-at Rákóczy esztendőjévé avatni. A bizottság előkészítő munkájának vezetésére Thaly Kálmánt Debreczen I. választó kerületének országgyűlési képviselőjét, a Rákóczy-korszak jeles történetíróját óhajtják megnyerni.

Az elhizottak orvosa.

Ezt a nevet méltán érdemelte ki a Herkules fürdőt látogató debreczeni és más fürdővendégek előtt a jól ösmert dr. Klein Eberhard ny. cs. és kir. törzsorvos, a ki feltűnő sikerü ujjgyógymódot honosított meg a szivbajosok és elhizottak gyógyítására a nevezetes világfürdőben. A kik ott voltak bizonyítják, hogy ez a gyögmód sikeresen bevált és doktor Klein törzsorvos ezen működését a télen is folytatni fogja Budapesten, Ferenc-körut 23. szám alatti lakásán. Az elhizottakat és a szivbajosokat bizonyosan érdekelné fogja ez a hír.

Ruttkainé Kossuth Lujza temetése.

Ma már halhatatlan emlékü bátyja mellett alussza örök álmát Ruttkayné Kossuth Lujza. A főváros hazafiasabb közönsége, különösen az előkelő uriaszonyok zokogva kísérték ki a kerepesi utcái temetőben a nagy számüzött édestestvérét, a nagy számüzött halálig való hü gondozóját. A főváros színe-java részt vett ebben a hatalmas gyászmenetben és mindenki lelkében bánatos viszhangot keltett a Kossuth Lajos édesbus nótája, midőn a megható gyászszertartások után a ciprusok és thuja fák alatt örökre egyesült Kossuth Lajos szenvedésinek, fájdalmainak leghűbb osztályosával, a szerető nővérrrel, a kit a lánglelkü magyar

költő, Pósa Lajos „Üzenet“ czimü remek, gyönyörű költeményében így sirat el:

„Ruttkayné koporsója
Csupa virág, csupa rózsa,
Könnyharmatos a levele,
A magyar nép irta tele.

Ruttkayné fehér lelke,
Mint a galamb, száll a mennybe.
Tart karokkal őt fogadja:
A magyar nép édes apja.

Ruttkayné légy követünk,
Vidd el a mi üzenetünk!
Mondd, hogy népe azt izente:
Nőttön nő a regimentje.“

Panasz a legsiralmasabb debreczeni utcáról.

Debreczennek, ennek a gazdagságáról híres városnak nagyon sok olyan utcája van még ma is, melyeknél tisztábbakat, rendezettebbeket Sárbogárdon is számosabbakat találni. Azonban még Debreczenben is aligha van utca olyan siralmas állapotban, mint a megdicsőült királynénk neve után elkeresztelt Erzsébet utca. Több polgártársunk panasolja, hogy az Erzsébet utcán, különösebben szekereknek közlekedni lehetetlen. Egyik legelőkelőbb és legforgalmasabb utcája a városnak az Erzsébet-ut. A tanyákról, a szomszédos községekből ere közlekednek, ezen az uton szállítják a városba a termést, de bizony a leggyakoribb eset, hogy a szekér elakad. Olyan nagy ott a sártenger, hogy a kerék tengelye belefullad és egyik oldalról a másik oldalra az ott lakosok sokszor nem is közlekedhetnek. Szégyenére válik az ilyen posványtengerbe üledett utca a városnak, mely csak profanizálja a szép város nevét. A mérnöki hivatalnak, helyesebben a főmérnöknek mindenkor van arra gondja és pénzt is tud szerezni a tanácstól bérházak, huszarnoknak nevezett kalitkák és 2000 forintos illemhelyek építésére, a Széchenyi-kertkülső ut csatornázására és kövezésére, de arra nem gondol, hogy az ily forgalmu utcákat is rendezzék pedig gondolhatnának az alis, hogy az ilyen nagy forgalmu utcan, mint a milyen az Erzsébet ut, ne legyen olyan botrányos sártenger, még hozzá közvetlenül a vasúthoz vezető főut mellett, honnét nemcsak a sárba fullasztott fuvarosok, de a jövő-menő uri utazók is szomoruan itélhetnek a debreczeni utcák elhanyagoltsága felől. Igazán szégyene Debreczennek az ilyen utca, mert hisz az arra járó fuvarosoktól egyformán szedik a kövezet vámot és az arra lakos polgárok is egyformán fizetik az adót és a pótdót. Megtetszetté tenni?

Megmarta a veszett kutya.

A veszett ebek, a hatóság szigorú óvintézkedései dacára is, még mindig nagy számban kószálnak a városban. Alig mulik el hét, hogy egy két gyermeket meg ne marnának. Ma délben is szállított fel a debreczeni rendőrség egy Bojtor Julianna nevű 6 éves leányt a Pasteur intézetbe, kit tegnap harapott meg a veszett kutya.

Leesett a második emeletről.

A Vilmos huszárcsaszárnyában ma reggel szerencsétlenség történt. Kovács Julianna 20 éves cselédleány a felment a majdnem két emelet magasságu padlásra, de oly vigyázatlanul lépett a hágszó utolsó fokára, hogy lezuhant a magasból. Eszméletlen állapotban szállították a kórházba, hol megállapították, hogy gerince csonttörést szenvedett és aligha marad életben.

Uj műterem!

nyitottam. Bátorodom megjegyezni, hogy művészi kivitelű képek fognak előállítani

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy **Piacz-utca 34 sz. a., a m. kir. főposta mellett**

nagyobb szabásu fényképészeti műtermet

Tisztelettel

Harth Gusztáv fényképész.

Pikantéria a humanizmus szolgálatában.

A belügyminiszteriumban évek óta sok okos ember törí rajta a fejét, hogy mit csináljanak azokkal a szerencsétlen elhagyatott gyerekekkel, a kiktől az anya nem tud, az apa és az illetékes megye vagy helység nem akar gondoskodni s a kormánynak a jóakaratát is hozzá számítva nincs elég pénze. Most aztán valamelyik derék agyvelőben megszületett az országfelforgató eszme. — Genialis és egyszerű, mint minden gyakorlati haszonnal járó megoldás, csak — egy kissé olyan élesfejű kanál lesz, amely fenekestől felforgatja majd a megkőszódott titkokat, vagy gyöngeségeket. Arról van szó hogy kikutatják az apákat és irgalmatlanul rászorítják őket az Isten és emberek szerinti kötelességei teljesítésére. Eonél okosabb és józanabb paragrafust még aligha iktattak törvénybe. Mert elvégre, az mégsem járja, hogy az a nyomorult kis pára az élével fizesse meg a nagyságos, vagy méltóságos papája kedvteléseit. Ezeknél az uraknál, a kik koronás, vagy két-két koronás szivarokat szívva, talán nagy, sőt mi több — erkölcsi felelősséggel járó hivatalokat töltenek be — havonként hat-nyolcz forintot sajnálnak kiadni a gyerekek tartására, csakis ilyen drasztikus söprögetéssel lehet majd ezélt érní. Csak hadd legyen por, mindegy akár milyen nagy, nem fog azért olyan kárt tenni a titkos és homályos apákban, mint az éhség a törvénytelen gyerekek légiójában.

Magyar énekesek Bécsben.

Bécs ez egyszer rászánta magát, hogy amit oly sok évszázadon át elmulasztott, nem marad adósa a magyarnak. Miután mi üldözőbe vettük a német zengereket, Bécs viszont a magyar énekesek és cigányok ellen indított mozgalmat. A bécsi népénekesek egy küldöttsége dr. Schreiber rendőrbiztost fölkererte, hogy ezentul ne adjon engedélyt magyar énekeseknek és magyar cigányoknak a Bécsben való föllépésre. Ami a magyar énekeseket illeti, őszintén bevalljuk hogy nem sajnáljuk, ha meg is ritkul a fajtuk a külföldön. Mert még ez alantas műfajnak is alantas hivatásu művelői mennek ki tőlünk idegenbe, hogy inkább exotikus mint magyar produkcióikkal hírnevünk csúfágára legyenek. A magyar cigányok sorsán pedig nem aggódunk ezután sem. Aki egyszer megkedvelte a cigánymuzsikát, az nem szakad el tőle, bárhogy dolgozzék is benne a lajtántuli szenvedély. — Az egész esetben csak attól tartunk, hogy ez egyszer Budapest marad adósa Bécsnek. Mert míg nálunk a német zengerek csak úgy virágoznak most is, mint ezelőtt, félő, hogy Bécs sokkal lelkiismeretesebben fogja végrehajtani megtorló intézkedését.

SZINHÁZ.

Műsor :

- Okt. 16. „B“ bérlet. Az öreg.
Okt. 17. „C“ bérlet. Demimonde.
Okt. 18. „A“ bérlet. A szultán.
Okt. 19. Bérletszünetben délután : A piros bugyelláris. Este : Sötétség hatalma.
Okt. 20. „B“ bérlet. Othello.
Okt. 21. „C“ bérlet. A zsidónő. Első opera.
Okt. 22. „A“ bérlet. Honthy háza.
Okt. 23. „B“ bérlet. Svihákok.
Okt. 24. „C“ bérlet. Segédtanár Ujdonság.
Okt. 25. „A“ bérlet. Kornevillei harangok.

Okt. 26. Bérletszünetben délután : Igmándi kispap. Este : Ádám és Éva. Ujdonság.

- Okt. 27. „B“ bérlet. Velencei kalmár.
Okt. 28. „C“ bérlet. Czigánybaró.
Okt. 29. „A“ bérlet. Lemondás.
Okt. 30. „B“ bérlet. Paraszbecsület.
Okt. 31. „C“ bérlet. Bánk bán.

Becsület magyar színház.

(A színházi bizottság kötelességeiről.)

Doktor Gulyás István, a debreczeni színházi bizottság egyik ügybuzgó és lelkiismeretes tagja a becsület magyar színház fentartása érdekében és hogy a nagy közáldozatok árán istápoltt és teremtett debreczeni színház régi eszményi hivatásának magaslatára emeltessék vissza, az alapítók nemes célzatainak megfelelőleg hasson és szolgáljon, egy alaposan, érdemesen okolt javaslatot nyújtott be a színházi bizottsághoz. Doktor Gulyás István ezen javaslatában, a város és az igazgató között kötött szerződés megállapodásaira hivatkozva, mely az ellenőrzési jogot, a szemérmelenségeknek a letiltását biztosítja a színházi bizottságnak, a színházi bizottságot ezen kötelessége teljesítésére hívta fel, megjelölve a módokat is. Mert a debreczeni színház szomorú és megdöbbentő süllyedésének féket vetni, abból a ragályos szemetet kisépreni és kimeszteni — legfőbb ideje.

Mi a magunk részéről feltétlenül helyeseltük a doktor Gulyás István ezen nemes célzatu és szükségszerű indítványát, mely voltaképpen semmi új jogokat nem ragadott a színházi bizottságnak, hanem kötelességének teljesítésére hívta fel azt, mikor már a szemérmelenség, ragályos, szemetes, szertelen irányzat, melynek a nemzeti művelődéshez legesekélyebb köze sincsen, a magyar színháznak a becsületét pellengérezte, a magyar színházat nemes hivatásától eltérítve : pocsolyában henteregette.

Mégis némelyek, miért s miért nem Gulyás István szükségszerű indítványa ellen lándzsát törtek és abban mintegy merényletet láttak a színházi szabadság ellen, a gyűlölt ezenura újra ébresztését; holott az csupán az utálatosságig fajult szabadság becsületen, férges tollait akarta és akarja megtépászni, nehogy a még egészséges részek is pusztulásnak induljanak és allandósítva legyen a debreczeni színház a mocsok és sár.

E jajgatás ellen most egy budapesti példára hivatkozunk, mely a doktor Gulyás István indítványának a szükségességét, időszerűségét, helyességét nemcsak megerősíti, de felelet azoknak is, kik a színház szertelenségeinek a megnyirbálásában és visszautasításában nem a jogos és okos, hasznos védekezést a színházi szabadság ellen, hanem merényletet látnak és panasznak fel a színház szabadsága ellen. Budapestben ugyanis, mint a Magyarországból olvassuk, legujabban ez történt. Szó szerint adjuk a fővárosi lap társ közleményét így hangzik :

(A szalonképes Casanova.) Lapunk volt az, a melyik fölhívta a figyelmet a Casanova operete második felvonásbeli szemérmesítő részleteire. Felszólalásunknak meg volt a foganatja, mert nem ugyan a szerzők és az igazgató jóvoltából, de a Népszínházi bizottság beleszólása következtében a visszataszító és értéktelen párbajkettőt törölték, a vetkőző jelenetet enyhítették. Kár, hogy Napoleon kifigurázását is nem tették az indextre, mert az is csak előnéve vált volna

a darabnak, a melyik most már szalonképes lett. **A Népszínházi bizottság eljárását föltétlenül helyeseltük, mert csak a statumokban előirt kötelességét teljesítette. Amikor ezt a bizottságot szervezték, ezt kötségtelenül azzal az intenczióval tették, hogy a színház fölött, mint par excellence népművelődési intézmény fölött őrkdjék. Kár tehát a szabadság bilincsbe verése miatt jajgatni, mert a bizottság a gourmandok élvezetét megrontotta.** (Ez az igazság! Szerk.) — Legfeljebb — azt vehetjük a bizottság szemére, hogy **nem jelenik meg a főpróbán**, akkor az új darabok már a bemutatón is tisztességes mezben jelenének meg a közönség előtt.

Nyilvánvaló tehát, hogy helyes és szükséges az, midőn doktor Gulyás István debreczeni színházi bizottsági tag képképpen okolt indítványában a színházi bizottságot kötelessége buzgó, lelkiismeretes teljesítésére hívja fel, mert ha a budapesti népszínházban, mint népművelődési intézmény fölött, szükséges, hasznos és kikerülhetetlen az ilyen örködés, tovább magyarázni sem kell, hogy a mi debreczeni körülményeink között még inkább helyén való és szükséges az és azért bizony kár a szabadság bilincsbe verése miatt jajgatni, ha a mi helyi gourmandjaink ezután az ocsmányságok élvezése végett nemcsak színházi, de majd vasuti jegyet is kénytelenek lesznek váltani — Budapestre . . .

(— cz.)

Ocskay brigadéros.

Herczeg Ferencz Ocskay brigadéros elég szép házat vonzott. Nem tudjuk a darab érdekessége vagy az összehasonlítás Komjathy Ocskayja között töltötte meg a színházat, de bármiként legyen is, az igazság az, a közönség ezuttal minden tekintetben elégedetlenül távozott a színházból. Mintha valami alomkő ült volna az egész színház közönségén. Hiányzott a lelkesedés, ami természetesen a szereplők és az előadás rovására irható. A debreczeni közönség nem ilyen Ocskay előadáshoz van szokva és így méltán mondhatjuk : az élvezet, a lelkesedés helyett unatkozott. Egyik másik szereplő teljes igyekezetét vitte ugyan az előadásba, de ezek sem tudták felvillanyozni a nézőket.

A czimszerep személyes-tője Palágyi Lajos nem nyújtott kifogástalan Ocskayt. Elősmérjük igyekezetét, fáradságát, de nagyon is erőltetett, mesterkélt volt Ocskayja és legnagyobb hibája az volt, illetőleg a szép, hatásosabb jeleneteket, melyeket sikerült volna érvényre juttatni, azzal gyöngítettette, tette értéktelenné, hogy az indulatok kifejezésénél ugyszólván elrekedt. Organuma nem elég erős arra, hogy nagy, heves indulatokat kifejezésre juttasson, mint amilyeneket Ocskay szerepe kíván. Jeszenszkyne Csáder Irén a cigányleány szerepében tulságosan kiabált, mintha hangjának erejét akarta volna kipróbálni. Menszáros Margit bensőséggel, közvetlenséggel játszotta meg Tisza Ilona szerepét. Jutkát Csige Ilona játszotta. Hangja nem kelt rokonszenvet, de különben is ez a bájos, kedves kis szerep az ő alakításában épen ellenszenvenessé vált. Szörényit Klenovics játszotta kevés sikerrel. Nem tudta kifejezésre juttatni azt a nyers erőt, mely e szerepet jellemzi. Mezey Andor Taricsával nem érte el azt a hatást, melyet e szerepben el lehet érní. Virágháti siralmas kis Ocskay Sándor volt ; Pataki Jávorkájából hiányzott az ifjú hév, a tűz. Mint jók felemlítést érdemelnek Sebestvén és Szilágyi.

Orosházi házikenyér sütőde. Sütőde : Piacz uca 79.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy sütődénket megnagyobbítva még több kemenczét állítunk fel, a melyek jövő hét végén elkészülnek, a mikor a házhoz hordást is megkezdjük.

Főelárusítás : Simonffy-utca 2. Városi bérház, a husárcsarnokkal szemben.

De nemcsak a szereplők ellen kell kifogást emelnünk, de a rendezés ellen is. A szüfitták lelőgtak, a diszletek nem voltak a korhűségnek megfelelőek, mert például Rákóczy udvara fejedelmi udvarhoz éppenséggel nem hasonlított, onnan sok minden hiányzott. Az összjáték pedig nehézkes volt.

Omikron.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móríc Pál.

Mennél inkább alkonyodott, annál erősebben vöröslött az égája Saint-Amand irányában. Minden újabb sortűzre vörös lángok csapódtak az égre.

A láрма mindinkább erősödött mögöttünk... Majd azon vettük észre, hogy a patak mentén vezető út egészen tömve volt a mi csapatjainkkal a hidtól egészen Ligny tulsó végéig. A baloldalon odábbat még tüzeltek a poroszok az ablakokból, de mi már nem viszonztuk a lövöldözést. Szájról-szájra hangzott a kiáltás:

— A gárda... a gárda!

Nem tudom, hogy ez a tömeg ember miként szállott át az i-zapos medren, de bizonyosan azon padlódeszkák segítségével, a milyenek rakásban heverték a parton.

A poroszok ütegei a két falu közötti magaslaton működtek és valóságos ösvényeket szakítottak a mi hadoszlopainkban; de ismét zárkóztak s fenakadás nélkül törtettek előre.

A mi hadosztályunknak a maradványa is átrohant a hidon; a lovas tüzérség ügetve törekedett utánuk.

Most már mi is lezihelődünk, de nem értünk még a hidig sem, a midőn előérkeztek a vértések, a vértéseket dragozások követték és a lovasított gárda gránátosok. Mindenféle csapatok mozgolódtak a falun keresztül, sőt a falu körül is. Egész új hadsereggént, megszámlálhatatlan sereggént tűntek fel.

Feljebb most kezdődött az igazi vér-fürdő. Ezuttal a szabad mezőn volt az összeszapás. Bealkonyodott; de a porosz négyesek világosan kiváltak a fegyver és puskatűznél fent a halmokon.

Mi tovább siettünk a holtak és sebesültek felett. Kint a falun láttunk igazi lovas összeszapást is. A vértések áttörtek a dzsidások harcvezetését... Ekkor összeegyedtek; de majd ismét csapatba verődtek a vértések és miként a kőfal sorakoztak.

(Folyt. köv.)

LEGNAGYOB

vászon, női, férfi és gyermek kész
fehérnemű üzlet

Menyasszonyi kelengyékre

elsőrendű cég.

Remek választék zsebkendőkben, ebéd-
és kávé terítékekben.

Hazai és különösen szepességi vászon
árak legnagyobb raktára.

Kardos László

Kossuth utca 9.

2506—1902.

Árverési hirdetmény kivonat.

A püspökladányi kir. jbiroság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Percsi Imre végrehajthatónak Rác László végrehajtást szenvedő ellen 509 kor. 50 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debr. kir. tvszék (a püspökladányi kir. jbiroság) területén levő Földes községben és határán fekvő a földesi 154 sz. tjkvben felvett ingatlanok $\frac{1}{4}$ -ad részére 379 kor. továbbá a földesi 3983 sz. tjkvben felvett ingatlanok $\frac{1}{4}$ -ed részére 912 kor. kikiáltási árban már elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi nov. hó 21-ik napján d. e. 11 órakor Földes község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 37 kor. 90 fillér illetve 91 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1881 LX. te. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. é. nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt ig. miniszt. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez tetenni, avagy az 1881 LX te. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át kell szolgáltatni.

Kir. járásbíró mint tkvi hatóság. Püspökladányban 1902. aug. hó 13.

Dr. Tikos kir. aljárásbíró.

10963—1902.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debr. kir. tvszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Szendrei Istvánné végrehajthatónak Molnár Miklós és tsa elleni végrehajtási ügyében a debr. kir. tvszék a debr. kir. jbiroság területén levő a debr. 4538 sz. tjkvben A + 3821 hrsza. felvett csapókerti szőlőre 2498 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak fogantatására határidőül 1902. nov. hó 15-ik napjának d. u. 3 órája e kir. tvszék árverési termében kitézetett.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni avagy az 1881. LX. te. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál és Debreczen város rendőrségénél tekinthetők meg.

Kelt a debr. kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. szept. hó 11-én.

Hegedüs kir. tvszéki bíró.

Haszonbérleti hirdetmény.

A szatmármegyei Fehér Gyarmat vasuti állomástól háromnegyed órányira fekvő Nagy Ar községben

995 kat. hold nemesi birtok, 150 180. k. h. őszi vetéssel együtt

6 (hat) évre haszonbérbe kiadó.

A birtok áll 385 hold szántóföldből, 19 hold kertből, 375 hold rétből, 175 hold legelőből s 26 hold erdőből s felvan szerelve minden szükséges gazdasági épületekkel, parkkal és emeletes kastélylyal.

A haszonbérletre vonatkozó zárt ajánlatok — 1500 azaz Ezeröttszáz kor. bánatpénzzel együtt — 1902 október 25-ig beküldendők a Debreczeni első takarékpénztár igazgatóságához, ahol bővebb tájékozást is lehet nyerni.

Egyedül valódi angol

THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
A. Thierry in Prag
1200 Bohmisch-Bohmerstr.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégibb bajokból is. 2. Kétség nélküli hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan eltűzi a hideglelést. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor, szélgyöcsöt s a tagrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalmaktól s kigyógyít a Hämorrhoidákban, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést 6 Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfűgést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és beibajoknál, u. m. sebeknél, lázhőlyag, szemölcs. égési sebek, fagyos tagoknál, ruh és kiütéseknél, megszünteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű apácza-védjegyre! Hamisításoktól legjobban óvakodunk, ha egyenesen gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor, 60 fillér. Kevesebb nem küldeték. Szétküldés előrefizetés vagy összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ön?? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle Centifolia kenőcsöt használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utlíerhetetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncnak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknek, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálla, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbnukulus és ráknál; végre pokolivar, körömméreg, körömgüvelés, a lábna járás közben történt kisebélése, fagyás és égés stb. okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebélése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb. eseteiben. 2 tégely csomagolással, postadíjjal együtt 3 kor. 50 fil. Temérdek elősmerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra figyelünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pragrad“ a tégelybe van-e égetve. Eme két gyógyhatásában utólérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal telen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében e világhírű, olesó, megbízható, a mellett általánosan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cim:

Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Pragrad bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészknél.

